

BALLAI LÁSZLÓ

Rafael

© COPYRIGHT 1997, BALLAI LÁSZLÓ, MINDEN JOG FENNTARTVA.

EZ A MŰ AZ ÍRÓ HONLAPJÁRÓL, A
[HTTP://WWW.VASAROS.COM/ART/BALLAI/](http://www.vasaros.com/art/ballai/)
OLDALRÓL SZÁRMAZIK.

A SZÖVEG BÁRMINEMŰ MEGVÁLTOZTATÁSA, VALAMINT KERESKEDELMI CÉLÚ SOKSZOROSÍTÁSA
CSAK A SZERZŐ KÜLÖN, ÍRÁSBELI ENGEDÉLYÉVEL LEHETSÉGES.

E-MAIL: BALLAI@VASAROS.COM

(P) 2003, BY [VASAROS DOT COM](http://www.vasaros.com)

Egy nappal azt követően, hogy Rafael homlokon szúrta magát egy szuronnal, Kosztagosz úr kényelmesen elhelyezkedett a Vörösmarty téri Gerbaud cukrászda teraszán, és a rekkenő júliusi hőségben egy pohár hideg szódavizet rendelt. De voltaképpen nem is volt ott terasz, a cukrászda napernyős asztalaival csak szépen elterpeszkedett a téren, hogy annak szecessziós arculatát – és saját, magasabb gasztronómiai ideálokban gyökerező tradícióit – giccses, "Pepsi Cola" feliratú drapériák tömegével, lerontsa. A hanglemezyártó vállalat foncsorozott üvegablakú modern épülete mellett még egy oda nem illő objektum éktelenkedett tályogos sebként a téren; egy felvonulási konténerhalmaz, mely órtoronyként meredezett a nemrégiben újjávarázsolt Gerbaud-palota mellett. E miniumlék létesítményt álcázandó, két oldalára nagy fehér táblát szereztek, mely a Müller & CO. GmbH nevében azt hirdette:

"Az üzleti siker a dolgok csúcsa – The succes in business is on the top of things."

Utóbbi feliratot Kosztagosz úr nem látta, mert a háta mögött volt, sem a feliratos napernyőket, mert alattuk ült, a Hungaroton palota felé pedig nem nézett, inkább a Luxus áruház szépen rendbehozott épületére, illetve a téren asszimetrikusan elhelyezkedő szökőkútra függesztette a tekintetét. A szökőkútnál egy fürtös hajú kisfiú úgy vezette le az egyik oroszlán szájából jövő vizet a szobor bronztestén, mintha az éppen pisilne. Méterekkel arrébb beszélgető anyja hirtelen észrevéve, mivel foglalatoskodik a gyermek, nyafka hangon rákiáltott:

– Jaj, Dezsőke, ne csináld már!

Azzal tovább beszélgetett.

Dezsőke nem értette, mi baj lett hirtelen azzal, amit már vagy tíz perce csinál, mindenesetre taktikát változtatott, és a járókelők alattomos lefröcskölésébe kezdett. Kosztagosz úr, mint középkorú, gyermektelen férfi, kedvtelve figyelte Dezsőkét, miközben éjszakai álmán tűnődött. A régi gimnáziumban magyar órát tartott megöregedett diákjainak a tanárnő. Kosztagosz úr eredetileg osztálytalálkozóra volt hivatalos, egy kicsit elkésett, így lelt rá a társaságra, amely egy szűk teremben hallgatta a tanári ígét. Kosztagosz úr alig várta, hogy vége legyen az órának, és elkezdődjék az igazi találkozó. A többiek is epedve vágyták a stúdium végét, hogy csöngetéskor fénysebességgel száguldjanak ki a teremből. Kosztagosz úr alig érte be egykori legjobb barátját, Tamást.

– Ti úgy néztek ki, mint akik még mindig idejárnak iskolába – lihegte.

Amaz elnevette magát.

– Mert mi tényleg idejárunk – mondta.

– Miért, ti meddig tanultok? – kérdezte meglepetten Kosztagosz úr.

Tamás vállat vont.

– Ne haragudj, mennem kell.

Kosztagosz úr megragadta a vállát.

– Nem mehetsz így el – hörögte. – Osztálytalálkozót hirdettek, azután rá sem hederítetek az emberre.

Tamás elcsodálkozott:

– Miféle osztálytalálkozó? – kérdezte.

A görög megmutatta neki a meghívóját.

Tamás felnevetett.

– Ugyan, ez csak a Varjú vicce lehet.

– Ki az a Varjú? – érdeklődött Kosztagosz úr.

– Hát nem emlékszel? Osztálytársunk volt.

– Nem volt osztálytársunk.

– Na, szervusz.

De a görög vasmarka ismét rászorult Tamás vállára.

– Mondtam, hogy nem mehatsz el így. Velem ne járassátok a bolondot. Gyere, megiszunk valamit.

Amaz még megpróbált ellenkezni, de hamarosan a gibraltári McKintosh téren találta magát egy meghitt kávézóban. Kosztagosz úr Dry Martinit kevertetett mindkettejüknek, mint mondta, ez az egyetlen koktél, amelynek önálló karaktere van, akár egy Garvey's fino sherrynek. A második koktél után Tamás elálmosodott, Kosztagosz úr pedig azt kezdte magyarázni, hogy ha van transzcendencia, akkor nem lehetnek különböző vallások, a transzcendencia ugyanis egyazon rendszeren belül egy és oszthatatlan kell legyen, különben nincs értelme. A Föld pedig meglehetősen egységes rendszernek tűnik. Következésképp semmi értelme nincsen a vallások körüli torzsalkodásoknak, pláne a vallásháborúknak. A transzcendencia nélküli világ gondolatának elfogadására az emberek még nem érettek.

Negyed óra múltán megérkezett Kosztagosz úr szóдавize. Kisvártatva egy pohár konyakot hozott a pincér. Kosztagosz úr elmosolyodott. Elfelejtette ezt a régi helyi hagyományt. A magányos férfinak csak egy pohár szóдаt kell rendelnie a Gerbaud-ban, és a kíséő mellé megérkezik a konyak. Amikor a poharához nyúl az ember, csak körül kell néznie, melyik hölgy emeli meg szintén a poharát, és át lehet ülni az asztalához. Kosztagosz úr végigfuttatta pillantását a vendégeken. Egy korosodó, felcicomázott hölgy mosolygott felé a poharán keresztül. Kosztagosz úr meghajtotta magát, de nem nyúlt a konyakhoz. A szökőkút felé fordult.

Egy darázsderekú, negyven év körüli asszony sietett át a téren gyászruhában. Vagy csak tiszta feketében? Végülis a fekete az utóbbi időben divatszín. De kánikulában ki hord fekete kosztümöt, meg harisnyanadrágot? Dezsőke először távolról követte a fekete alakot a vízszugárral, hogy majd a megfelelő pillanatban lefröcskölhessen, ám az túl messze haladt el tőle. A hölgy pillantása találkozott Kosztagosz úréval. Megtorpant, és a férfi szemébe nézett. Kisírt arcát a legmélyebb fájdalom lenyomata barázdálta. Kosztagosz úr most már biztosra vette, hogy gyászol. Részvevő arccal viszonzta a pillantást. A nő megrázkódott, tekintete révedezve tovasiklott, és sietve folytatta útját. Kosztagosz urat annyira megigézte a jelenés, hogy rendelt egy dupla whiskyt.

Kábulatából egy buja hang zavarta fel:

– Hát miért nem szóltál, hogy a whiskyt kedveled te kis bohó?

A konyakot rendelt, cicomás hölgy mosolygott az arcába. Kosztagosz úr mély basszusa rádörrent:

– Köszönöm a meghívását asszonyom, de nem önt vártam.

A hölgy csalódottan kérdezte:

– Akkor miért rendelt szóдаvizet?

- Miért ne rendeltem volna szódavizet? – kérdezett vissza szárazon Kosztagosz úr.
- Maga nem tudja, mit jelent itt szódavizet rendelni?
- Kérem, hölgyem, én külföldi vagyok.

A hölgy elábrándozott:

- Annál jobb. Legalább maga kívüláll ezen a belterjes mocsárvilágon, ami itt van.

Kosztagosz úr felállt, és megragadta egy éppen arra siető pincér karját:

- Hozzon egy palack Moët et Chandon pezsgőt a hölgynek, fiam – azzal begyűrt a fickó zsebébe néhány bankjegyet.

- Hogyne uram, azonnal – hajlongott a pincér, és sietve távozott.

Kosztagosz úr a hölgyhöz fordult:

- Végtelen örömet jelentett számomra hogy megismerhettem Madame. Kérem, fogyassza egészséggel a pezsgőt.

Meghajolt, és távozott. A Váci utca felé vette az útirányt. Sötétbőrű nepperek dongták körül:

- Change money?
- Geld wechseln?
- Cambiare?
- Changer?

Kosztagosz úr azonban mintha észre sem vette volna e figurákat. Úgy haladt közöttük, mint mozdony megy át az esőn. Elsétált a Marks & Spencer, a Julius Meinl, a McDonalds üzlete előtt.

- Mindenhol ugyanaz az unalmas üzletsor – dörmögte. – Mindjárt jönnie kell egy Palmers fehérnemű árudának, meg egy Estée Lauder szalonnak is. Harminc éve nem így volt! Budapesten magyar üzletek voltak, Athénban görögök, Párizsban franciák. Most mindenhol árulnak "B" kosaras Palmers melltartót, de valami, összetéveszthetetlenül arra helyre jellemzőt, ahol éppen jár az ember, és ne volna giccs, már sehol nem kaphatni. A történelem, és az egyediség kiveszett a metropoliszok régi belvárosaiból.

Kosztagosz úr betért a Taverna szállóba, hogy elintézzon néhány üzleti telefont. Hordozható készüléke nem volt, nem hitt ezekben a modern eszközökben, melyekből mindig a legújabbat kellene megvenni. A kapcsolatokban hitt, és azokban az üzleti kártyacsomagokban, amelyek kevergetését oly jól megtanulta, hogy évről évre sikerült jelentős összegekkel gyarapítania a vagyonát. A telefonok elintézése után Kosztagosz úr kiült a Zsolnay kávézó nyitott részére, és rendelt egy dupla Lagavulin whiskyt. Nem ment ki a fejéből a Vörösmarty téren látott gyászruhás nő. Milyen csinos volt! Az a darázsderék, azok a formás lábak, az az igéző lázas tekintet... Anette! Mint villám csapott emlékezetébe a név: Anette!

Huszonkét évvel azelőtt ismerte meg Szarvason. Akkor már Görögországban élt – minthogy Demetriosz Ioannidész bukását követően a szüleivel hazatelepült -, de nyaranta vissza-visszatért gyermekkorra, diáksága színterére, Magyarországra. A legjobb mulatságnak a külföldiek részére rendezett építőtáborok kínálkoztak, ahová száz-százötven fiatal leutazott. Az építő jelleg a társadalmi munkában mutatkozott meg; a táborozók a mezőgazdaságban dolgoztak, vagy valami közintézményt, iskolát, óvodát, kultúrházat építettek, szépítettek a helybéli lakosokkal együtt. A munkaidőn túl a délutánok, esték remek szórakozási, ismerkedési lehetőségnek bizonyultak. Azon a nyáron, Szarvason azonban a megszokottnál rosszabb táborozás ígérkezett. Alig harminc ember verődött össze, a

munkafeladat pedig egy korábbi szeméttelep megszüntetése volt. Álló nap mocsokban kellett túrkálni, hogy elszállítsák a sok vackot, amit mások addig összehordtak, mert a helyi tanács megváltoztatta döntését a legális hulladéklerakóhelyet illetően. Ami a várost illeti, azzal viszont elégedett lehetett a társaság, mert minden kocsmájában, cukrászdájában, és közértjében lehetett kapni Unicumot, ami akkoriban Budapesten hiánycikknek minősült.

Kosztagosz a tábor harmadik napján futball közben kificamította a bokáját. Rákövetkező nap a helyi orvos végtelenül boldog volt, hogy egy messzi földről érkezett beteget kezelhet. Rögtön megdorgálta Kosztagoszt, amiért kivárta a sorát, noha, mint balesetes előrejöhött volna. Ezt követően elújságolta, hogy már hallott Kosztagoszról, és megkérdezte, valóban görög-e. Emellett még számtalan dolog érdekelte, vannak-e pálmafák Athénban, mennyit keres egy görög körorvos, van-e szőke görög nő. Feltűnt neki a fiatalember mély basszus hangja, és felvetette, hogy nincs-e véletlenül polipja, illetve volt-e már gégésznél. Kosztagosz lábával csak úgy fél óra múltán ért rá foglalkozni. Ránézésre megállapította, hogy nincs törés, majd fáslit írt fel, és javasolta, hogy Kosztagosz utazzon haza. Kosztagosznak nem volt ínyére, hogy idő előtt befejezze a nyaralást, és megkérdezte, nincs-e valami egyéb megoldás. Az orvos eltöprengett, és végül azzal állt elő, hogy a görög áztassa beteg lábát a helyi strand hideg vizében, éjjelre pedig felírt valami kenőcsöt.

Kosztagosz tehát feltűnt a strandon, odaült a nagymedence szélére, és belelógatta sérült lábát a vízbe. Mint idegen azonnal az érdeklődés középpontjába került. Jó vágású, izmos alkatú férfi lévén a lányok kedvtelve, a fiúk gyűlölködve kerülgették. Kosztagoszt meglepte, hogy itt az Alföld közepén egy eldugott kis strandon mennyi csinos lány van. Közülük való volt Anette, vagyis Anikó, később a férfi keresztelte el Anette-nek a leveleiben. Anikó középmagas, csinos arcú, barna hajú, darázsderekú, hosszú lábú leányzó volt. Női bájak tekintetében csak a szőke Klári vette fel vele a versenyt, de a ravasz görög megtudván, hogy Klárinak helybéli barátja van, Anikóra összpontosította a figyelmét. Anikó érkezése pillanatában észrevette Kosztagoszt, és ahogy az letelepedett a medence szélén, a lány elkezdett keringeni, mint valami szatellit a bolygója körül. Állandó elintéznivalója akadt a medence és a büfé között, így jövet-menet el kellett haladnia a fiú mellett, leginkább a szeme sarkából szemlélhetve őt. A görög látható tetszéssel figyelte a tüneményt, és hamar rámosolyodott. A lánynak nem sikerült megállnia, hogy visszamosolyogjon. Így telt incselkedve, távoli vágyakozással az első nap. Másnap azután Kosztagosz ragyogó fogsorát kivillantva invitáló mozdulattal hívogatta Anikót, melyet az fogadott, és hamarosan ott találta magát a fiú mellett, a medence szélén. Bemutatkoztak egymásnak, majd egy ideig csak mosolyogtak, mosolyogtak, szótlanul kavargatva lábukkal a vizet. Azután akadozva megindult közöttük a beszélgetés, mely lassan folyamatossá, oldottá vált. Ha véletlenül összeért a kezük, vagy a lábuk, meglepve összemosolyogtak, és testükön boldog forróság ömölt el. Egy idő múlva már szándékosan találkozott a kezük. Este lecsófőzés nézett ki a táborban, meg diszkó, Kosztagosz meghívta a lányt, de visszautasítást kapott, hogy korai lenne még randevúzni. A görög ugyan nem tartotta volna korainak a találkát, de nem siettette a dolgot, mert még tíz napja volt hátra Szarvason.

A következő este azonban már nem volt korai találkozni, s bár Anikó nem ígérte biztosra, meglátogatta Kosztagoszt, méghozzá szépen kiöltözve. Színházban is feltűnően elegánsnak hatott volna az a mélysárga selyemruha fekete csipkeharisnyával, nemhogy itt a táborban a farmeres emberek között. A görög fürdőruhában már ismerte a lányt, most felöltözve még csinosabbnak látta. Szívében forró vágy lobbant. Megszervezte, hogy a diszkós lassú számot tegyen fel, és táncrea kérte Anikót. Összefonódó testükön a szerelem elektromos impulzusai cikáztak át. A fiú rossz lába azonban elfáradt, nem bírta az egy helyben toporgást, ezért javasolta, hogy sétáljanak egyet. Anikó hamiskás mosollyal nyugtázta, hogy a fiú táncolni

nem tud, a sötétben sétálni viszont igen, de végül ráállt a dologra. Együttlétük meghittsége fokozódott, ahogy távolodtak a zene lármájától, végül a magasan álló hold forró csókban látta összeforni a szerelmeseket. Később járt, a lánynak mennie kellett. A férfi hazakísérte. Anikó nem szerette az éjszakai várost, egyedül félt volna, de karját Kosztagosz karjába öltötte, és biztosra vette, hogy amíg a vaskos, erős férfi mellette van, nem érheti baj.

Másnap Anikó nem jött ki a strandra, hiába várta annyira Kosztagosz. Igaz, vasárnap volt, talán ilyenkor nem engedik el hazulról. Mert a lány még csak tizenhét éves volt, és a szüleivel lakott. Kosztagosz tehát délután felkerekedett, és elsántikált Anikóék házához. Becsöngetett. Öt percig nem történt semmi. Gondolta, nincsenek itthon, azért még egyszer megnyomta a csöngőt. Erre kisvártatva előbújt egy mogorva, svájci sapkás ember, és megállt az udvarban, vagy két méterre a kaputól.

– Mit óhajt? – vetette oda barátságatlanul.

A görög mosolyogva szólalt meg:

– Jó napot kívánok, Konsztantinosz Kosztagosz vagyok, és Anikóval szeretnék beszélni.

Az embert nem hengerelte le a határozott szó.

– Román? – kérdezte gyanakvón.

– Görög vagyok – válaszolt Kosztagosz.

– És mit óhajt a lányomtól?

– Beszélni szeretnék veled.

– Nem lehet.

– Miért? Nincs itthon?

– Mert nem lehet.

Azzal sarkon fordult, és a ház felé indult.

– Ezek a külföldi ficsúrok azt képzelik, nekik mindent szabad – dünnyögte az orra alatt.

Kosztagosz éktelen haragra gerjedt. Ő ezt az embert nem bántotta. Sőt, azon igyekszik, hogy a lányát boldoggá tegye. Végülis nem ágról szakadt ő, akivel így foghegyről kellene beszélni. Legszívesebben betörte volna a kaput, de legalább rákiáltott volna az alakra, aki időközben köszönés nélkül betette maga mögött az ajtót. Hanem ráébredt, hogy ilyesmivel csak Anikója helyzetét nehezítené, míg a magáén semmit nem javítana, így fogcsikorgatva sarkon fordult.

Kosztagosz úr arra rezzent fel, hogy valaki megfogja a karját. Egy természetes, gyanús külsejű asszonyosság tört németiséggel valami ezüstneműt kínált neki. Éktelen düh fogta el, amiért megzavarták. Mély basszus hangján ráripakodott a tolakodóra:

– Hogy merészel megzavarni? Takarodjon innen, vagy rendőrt hívok!

– Na jól van, na, nagyságos úr, nem kell úgy felvágni, megyek már.

Azzal szaporán odébbállt, mert a görög már ütésre emelte vaskos karját. Kosztagosz úr odarendelte a pincéernőt, és neki is alaposan megmosta a fejét, hogy az teljesen belepirult. Szegény, tudta, hogy vendégének igaza van, de hát mit csinálhatna ő, a törékeny nő, ha még a rendőrség sem tud rendet tenni a Váci utcában. Sokan vannak. Persze tisztában volt ezzel a Budapesten gyakran megforduló Kosztagosz úr is, de a gagyizó orvtámadását egyenesen Anette emlékének bemocskolásaként élte meg. Hogy azonban két embert is kiosztott az ügyben, megnyugodva dőlt hátra kissé kényelmetlen székén, és rendelt még egy whiskyt. Tekintetét ráemelte a szemközti Kleider-Bauer üzlet portáljára, amely exkluzív

öltönyöket hirdetett. Pillantása érdeklődve siklott a kirakatra, ám abban csak silány anyagú és kidolgozású divatholmikát látott.

Szegény Kosztagosz akkor Szarvason a lányos háznál tett sikertelen látogatását követő nap sem láthatta viszont Anikót, aki egyre elviselhetetlenebbül hiányzott neki. Másnap a strandról, ahol megint nem tűnt fel a lány, lelkének fájdalmát csillapítandó egyenesen a kocsmába ment, és ott alaposan lerészegedett. Hazafelé menet ráadásul bőrig is ázott, mert időközben akkora vihar kerekedett, hogy ömlött az eső, süvített a szél, és hatalmas villámok cikáztak az égen, mintha az arkangyalok együttes támadást indítottak volna a világ ellen. Kosztagosz kimerülten vonszolta magát ágyba, és lidérces álomba zuhant. Arra ébredt, hogy valaki gyengéden simogatja a karját. Anikó ült mellette. A görög szenvedélyesen megragadta a lány karját, és elkezdte csókolgatni:

– Már azt hittem, többé nem akarsz látni – nyögött fel.

Anikó elmosolyodott.

– Ugyan, te butus – szólt. – Miért ne akarnálak látni? Szolnokra kellett utazzak a fogászatra. Amikor megjöttem, mondták milyen kedvetlen voltál álló nap a strandon, meg hogy onnan nem a táborba tértél, hanem a kocsmába, és záróráig ittál. Aggódni kezdtem érted, és amint tudtam, ide siettem.

A fiú hálásan megszorította kedvese kezét, úgy suttozta:

– Angyal vagy. Köszönöm.

– Nem akarnál esetleg felkelni, és hazakísérni? – érdeklődött a lány.

– De, persze. Csak előbb bújj be egy kicsit mellém az ágyba, hadd szorítsalak magamhoz!

Anikó hamiskásan elmosolyodott.

– Korai volna az még – jegyezte meg.

A következő hét teljes idillben telt. Kosztagosz minden nap találkozhatott Anikójával, s mire elkövetkezett a búcsú pillanata, fülíg szerelmes lett a lányba. Megígérte, hogy ír majd levelet, és amint módjában lesz, legalább egyhetes együttlétet szervez Budapesten. Fátyolos reménységgel, de nagy szomorúsággal vált el a kedvestől.

Kosztagosz úrnak nagyot kordult a gyomra – vacsoraidő volt. Fizetett, benézett a szálloda portájára, hogy nem érkezett-e üzenete, majd elindult a Dunacorso étterem irányába. Kedvelte ezt a helyet, amelyet a Kispipa mellett a régi pesti vendéglátás utolsó védőbástyájaként tartott számon.

Kellemes este volt, a nappali hőség megtört, és a Duna felől egyre hűsítőbb légáramlatok érkeztek. A Régiposta utcában egy rikkancs haladt el mellette, és azt kiáltotta:

– Szuronyal homlokon szúrta magát egy fiatalember! Megjelent a Kurír!

Vásárolt egy újságot, és folytatta útját a Vigadó tér felé. Talált is egy megfelelő asztalt a Dunacorso teraszán, és helyet foglalt. Figyelmesen áttanulmányozta az étlapot, és elégedetten állapította meg, hogy a kínálat a régi. Rendelt egy magyaros vegyes hidegtálat, egy Pethes-levest, amihez velőt adnak és pirítóst, meg egy rántott borjúlábat petrezselymes burgonyával, tartármártással. Nem tudta eldönteni, hogy sajttal, vagy esetleg egy parféval zárja-e az étkezést, az ötödik fogás kérdését tehát nyitva hagyta. Kért továbbá egy liter olaszrizlinget, mellé szódavizet bőven, mert nagy melegben kedvelte a fröccsöt, hiába váltotta ki ezzel némely, magát borszakértőnek tartó ismerőse leplezetlen megvetését.

– A bort kólával, gyömbérrel, vagy almalével keverni valóban ízléstelenség – szokta mondogatni a fintorgóknak – De vízzel! Homérosznál olvasni, hogy a régiek is hígították a bort, sőt a krétai palotákból rengeteg keverőedény került elő, melyekben már ezer

esztendővel Homérosz előtt vízzel elegyítették a hegy levét. És hol voltak akkor még a borszakértők, az italozási hagyományok mai kitalálói?

Kosztagosz úr ivott egy pohár fröccsöt, majd belenézett az újságba. A címlapon ez állt:

"Tegnap este szuronnal homlokon szúrta magát, és szörnyethalt Görög Rafael. A tizenhét éves gimnazista fiatalember édesanyjával élt együtt. Tette indítéka, és az elkövetés szörnyű módjának oka egyelőre ismeretlen. Az elhunyt édesanyja nem nyilatkozott a sajtónak. A vizsgálat még tart."

Kosztagosz úr megcsóválta a fejét.

"Ezek a fiatalok néha jó dolgukban nem tudják, mit kezdenek magukkal" – gondolta. "Nekem is volt rossz napom, de ha nem bírtam elviselni, legfeljebb leittam magam. A másnapi fejfájás azután el is terelte a gondolataimat a bajomról. Ilyet tenni erkölcstelenség, és felelőtlenység! Azzal a szegény anyával most mi lesz?"

Egy kalapos muzsikus lépett hozzá, és fülsértő hamissággal kezdte játszani a Kék Duna keringőt. Kosztagosz a markába nyomott ötven dollárt, és nyomatékosan megkérte, hogy amíg ő itt ül, tegye el a hangszerét. A cigány levette a kalapját, mélyen meghajolt, majd odébbállt. Azóta is rögvest a háta mögé dugja a hegedűjét, és meghajtja magát, ha Kosztagosz úr feltűnik a Duna-korzón.

Megérkezett az előétel, és Kosztagosz úr nagy gonddal enni kezdett. Teljes figyelmét az étekre összpontosítva, lassú, de határozott mozdulatokkal táplálkozott, mint az olyan emberek, akik számára az evés nem egyszerűen az éhség elverésére szolgál, hanem a magasabb rendű élvezetek közé sorolódván, szinte szertartássá emelkedik. Egy ilyen mágus, ha munkába kezd, sűrögni kezdenek a lustálkodó pincérek, és az addig üres étterem megtelik vendégekkel, akik mind az után érdeklődnek, hogy vajon "az az úr" mit fogyaszt, és a konyhai kifutónak át kell szaladnia a tulajdonos másik éttermébe még vagy húsz előfőzött borjúlábért, amíg a felszolgálók szabadkoznak, hogy sajnos egy kicsit többet kell várni az ételre most.

Az evés mikrouniverzumából a délelőtti jelenés újabb feltűnése zökkenetesen ki Kosztagosz urat. Már éppen végzett a borjúlábbal, és a méltó záráson törte a fejét, afelé hajolván, hogy mind parfét, mind sajtot egyen, amikor vagy hetven méterrel arrébb, a Duna Marriott szálló mellett szapora léptekkel elhaladt Anette. Kosztagosz sztentori basszusa eldőrdült:

– Anette!

Mindenki felfigyelt a mély, öblös hangra a téren, Anette is, aki egy pillanatra megtorpant, és a görögre nézett, szemében azzal a pillantással, ami undort, közönyt és vágyat egyaránt jelenthet a nőknél. Majd az asszony továbbstietett. Kosztagosz felpattant, és utánairamodott. A pikolófiú űzőbe akarta venni, de a főúr még időben útját állta így szólván:

– Ugyan fiam, a vendég úr még nem rendelte meg a desszertjét.

De Kosztagosz úr nem érte utol Anette-et, pedig vaskos alakját meghazudtoló fürgeséggel szaladt el a Vigadóig, ott azonban bármerre nézett, nem látta egykori szerelmét. Visszatérve az étterembe megakadt a szeme egy húsz év körüli lányon, aki valószínűleg egy kicsit hamarabb ért a randevú színhelyére. Kontyba fogott barna haja kiemelte arcának finom vonásait, és hosszította kecses nyakát. Fekete, elől magas nyakú, hátul kivágott, hosszú ujjú miniruhát viselt, fekete harisnyanadrágot és vastagtalpú divatos szandált, ami Kosztagosz urat némelyest a régi görög színészek hordta koturnuszra emlékeztette. A görög visszaült

asztalához, és rendelt egy sajttálat, hozzá negyed liter villányi oportót, majd kávéért, konyakot és szivart.

A kékesen csavargó füstből Anette alakja rajzolódott ki előtte. Tizennyolc éve találkoztak utoljára. Kosztagosz úr üzleti ügyben – vagy éppen annak ürügyén – Krétán időzött. Történt, hogy egy fesztoszi kirándulást követően kedve szottyant fürdőznie a festői matalai öbölben, amelyet északról magas rétegzett mészkőfal határol, és a vize olyan tiszta, hogy még hat méter mélyen is jól kivehetők a kavicsok a tengerfenéken. Kosztagosz úr önfeledten adta át magát a víznek. Imádta a tengert. Mindig mélyen beúszott, és akár órákig is elmaradt. A part felé közeledve azután szívesen búvárkodott, mély lélegzettel nyitott szemmel. Ahogy Matalában, közvetlenül a part előtt kibukkant a vízből, ott volt előtte – Anette! A lány azzal az önfeledt mosollyal köszöntötte, ami csak nők arcán tud megjelenni, ha kedves személyt látnak. Kosztagosz úr is megörült a találkozásnak, olyannyira, hogy semmi lelkifurdalást nem érzett amiatt, hogy négy éve alatt nem sikerült megszerveznie a lánnyal azt a budapesti egy hetes idillt, amelyet a szarvasi búcsúkor, majd későbbi leveleiben sokszor felemlített. A görög pragmatikus ember volt, e véletlen találkozót kiválóan alkalmasnak vélte arra, hogy mindent bepótoljanak, amit az elmúlt négy évben elmulasztottak. A dolog Anette-nek sem volt ellenére, aki egy rejtvénypályázaton nyerte az utazást, és egyedül tartózkodott Krétán.

Kosztagosz úr Chaniától Agios Nicolaos-ig mindent megmutatott Anette-nek a szigeten. Látni kellett a tróntermet Knosszoszban, a Párizsi Nőt a hérakleióni múzeumban, a gabonasilók maradványait Maliában. Kosztagosz úr igazán élvezte választott szerepét. Magyarázhatott, vezethetett, tolmácsolhatott, szervezhetett, atyáskodhatott, és gáláns lehetett. A lányt kissé idegesítette partnere túlzott gondoskodása. Macskatermészete volt, olykor hízelkedve dorombolt, máskor meg kieresztette a karmait. Azért összességében jól megvoltak. Utolsó este Chaniában, a velencei kikötő egyik hangulatos tavernájában vacsoráztak. Kellemes idő volt, a nappali hőség megtört, és a Krétai-tenger felől egyre hűsítőbb légáramlatok érkeztek. A rakpartnak ütköző hullámok halkán loccsantak, tetejükön sejtelmesen táncoltak az utcai lámpák és az éttermi gyertyák fényei, távolabb, az öböl túlsó partján a Janicsárok Mecsetjének körvonalai váltak el a velencei erőd magasló várfalának sötétjétől. Kosztagosz úr egy jókora rostonsült homár farkából szedegette ki a legízletesebb falatokat. Anette már végzett a rántott fésűkagylóval, mást nem is igen kívánt, kevés étellel beérte. Kortyintott egyet vilanai rozéval telt poharából, majd hangjában némi fátyolossággal így szólt:

– Olyan jó volt ismét veled.

Kosztagosz úr bólintott, maga is kortyolt a borából, majd folytatta az evést.

A lány hangja ismét felcsendült:

– A levelezésünk alatt egyre jobban zavart, hogy mást szeretek, és mást ölelek. Gondolom, ezzel te is így voltál.

Kosztagosz úr megint bólintott, bár a lelke mélyén tudta, hogy amikor mást ölelt, Anette eszébe sem jutott, és biztosra vette, hogy a lány is csak a levélírás ábrándos hangulatában hiányolta őt. Kosztagosz úr akkor még nem ismerte eléggé a nőket.

– Szeretlek, Konsztantinosz.

Most már megszólalt a görög is:

– Én is szeretlek, Anette.

Megfogta a lány kezét. Hosszan egymás szemébe néztek, pupilláik mélyén ott izzott a vágy. Azután Kosztagosz úr folytatta az evést. Amikor végzett, javasolta, hogy desszertre

menjenek át abba a hangulatos kávéházba a Tengerészeti Múzeum közelében, amelyre a vacsora előtti séta közben figyeltek fel.

– Jó ötlet – hagyta helyben a lány. – De tudod kedves, hogy én nem nagyon ehetek édességet.

– Miért nem?

– Mert az elősegíti a fogaim romlását.

– Igen? – csodálkozott el a görög.

– Hát már elfelejtetted, amikor Szolnokra kellett utaznom fogászatra?

– Hogy felejtettem volna? Azt hittem, már nem akarsz többé látni, és bánatomban elmentem a kocsmába.

– Tudod, hogy, abban az időben eléggé hullott a hajam, mindenféle vizsgálatokat csináltak rajtam, majd kiderítették, hogy a fogaimmal van baj. Be is tömtek egy csomót, de mondták, hogy elég rossz minőségű a fogaim anyaga, ezért lehetőleg tartózkodjam az édességektől.

– Igen.

Kosztagosz úr nem emlékezhetett arra, amit a lány soha nem említett. Ráadásul Anette ezidáig válogatás nélkül fogyasztotta az agyoncukrozott görög desszerteket. Ám a férfi nem sokat törődött a dologgal, mely az érthetetlen női logika megnyilvánulásának tetszett. Már éppen indult volna, amikor egy helybeli asszony öngyújtóval ajándékozta meg, majd elé tett egy levelezőlapot, amelyre három nyelven felírták, hogy a pénzadományt nem utasítják vissza. Kosztagosz úr szellemesnek tartotta a koldulás e formáját, és ezer drachmával jutalmazta az asszonyt.

A kávéházban Kosztagosz úr igyekezett olyan asztalt találni, amely az öböl felé néz, bár már az étteremben észrevette, hogy ez a szempont Anette-et egyáltalán nem érdekli. Sárgadinnyét és pezsgőt rendelt.

– Remélem, jól választottam, kedves – szólt a görög, azzal megsimogatta a lány karját.

– Igen – válaszolt a lány. – Bár azért megkérdezhettél volna, hogy mit szeretnék.

Kosztagosz urat feldühítette ez a nyegle válasz.

"Nem igaz, hogy ez a kislány igénytelenségében ennyire ne venné észre a másik gondoskodó igyekezetét" – gondolta.

– Szeretsz még? – kérdezte Anette.

A görög bólintott:

– Igen.

Megjött a desszert. Enni kezdtek.

– Lehet, hogy gyerekem lesz tőled – jegyezte meg ártatlanul Anette.

Kosztagosz úr meglepetésében majdnem lenyelte a villáját.

– Azt hittem, örülni fogsz a hír hallatán – csacsogta a lány.

A görög döbbenetesen keresgélte a szavakat.

– Hogy-hogy? – nyögte ki végre.

Anette nem késlekedett a válasszal:

– Tudod, drágám, én már nagyon vágyom egy gyerekre, és azt szeretném, ha te lennél az apja.

Hosszú csönd következett. Kosztagosz úr fejében indulatok, meglepetések, mély elhatározások keveredtek egymással. Végül nem tudott okosabbat mondani, mint ilyenkor a legtöbb férfi:

– Drágám, nagyon szeretlek, de nem vehetlek el feleségül.

Anette szemében gyűlölet villant, úgy vetette oda:

– Nem kértem, hogy elvégy feleségül, Kosztagosz.

– Hát persze, de ez természetes lenne ilyenkor. Csakhogy az én helyzetemben... Állandóan utazom. Tulajdonképpen nem is tudom, hol van az otthonom. Budapesten? Athénban? Gibraltárban?

Anette megborzongott. Végtelenül elhagyatottnak érezhette magát.

– Menjünk, fázom – mondta csendesesen.

– Természetesen a gyermek felnevelésének költségeit vállalom – jelentette ki ünnepélyesen Kosztagosz úr, azzal magához intette a pincért.

Többé nem találkozott Anette-el. Nyolc hónap múlva levelet kapott tőle, hogy hamarosan megszül, és ha a baba fiú lesz, az egyik arkangyalról nevezi el. Kosztagosz úrnak éppen nem volt ideje válaszolni, de küldött ötezer dollárt. Azóta nem tudott semmit sem Anette-ről, sem a gyermekről.

Elfogyott a kávé, a konyak, és a szivarból is alig volt már, de a fekete ruhás lány még mindig ott várakozott a Vigadó téren. Most már ideges rángások futottak át a nyakán, és félpercenként megnézte az óráját, mint akinek nagyon sokat késik a partnere. Kosztagosz úr megsajnálta a lányt, odalépett hozzá, és megszólította:

– Kisasszony, ne haragudjon, hogy ismeretlenül önhöz lépek. Kérem, üljön oda az asztalomhoz, és fogyasszon el velem egy italt. Lehet, hogy akire vár, még sokat késik, kár itt toporognia.

A lány meglepődött azon, hogy egy idegen milyen jól átlátta tipródása okát, sőt, egy kicsit el is szégyellte magát. Ugyanakkor jól esett neki az illedelmes és választékos hangnem, amelyhez foghatót manapság már csak régi filmekben hallani. Végigfuttatta pillantását az ismeretlen, és egy határozott tekintetű, választékosan öltözött vaskos férfit látott, maga előtt. Elfogadta a meghívást. A görög rendelt neki egy pohár sherryt, magának pedig még egy konyakot.

– Több mint fél órája várok rá – kesergett a lány. – Egyre többet késik.

Kosztagosz úr részvevően bólogatott, és közben szakértő pillantásokkal méregette a lány fekete harisnyás lábait. Megérkezett az ital. Kosztagosz úr megemelte a poharát, és így szólt:

– Engedje meg, Konsztantinosz Kosztagosz.

– Hatházy Katalin – mondta a lány mosolyogva.

Koccintottak.

– Jaj de finom, ilyen még nem is ittam – lelkesedett Katalin. – Mi ez?

– Ez a sherry vagy jerez – mondta Kosztagosz úr – Garvey's cream. A legédesebb fajta. A spanyolok olorossónak nevezik, mert a színe mélyvörös, mint az olaj.

– Honnan tudta, hogy az édeset szeretem?

– A nők többnyire az édeset szeretik.

– Maga ugye sokat tud a nőkről?

– Ezt a nőknek kell megállapítania.

Felnevettek. Ekkor egy kissé idétlen, butikból öltözködő, rágógumit csócsáló fiatalember lépett hozzájuk, akiből tizenkettő egy tucát a pesti utcán manapság.

– Helló Kati – szólt a lányhoz. – Na, mehetünk.

Ekkor eldördült Kosztagosz úr öblös hangja:

– Hogy nekem nem köszön fiatalember, noha egy közös ismerős társaságában lel, azt különösebben nem nehezményezem. De hogy több mint fél órát késett egy randevúról, és még csak elnézést sem kér a barátnőjétől, az botrányos.

– Te, Kati, ki ez az alak? – kérdezte a fiatalember. – Na mindegy, gyerünk.

Kosztagosz úr felállt, és közelebb lépett a fiúhoz.

– Magához beszéltem, uram. Egy találkozára a férfi mindig öt perccel korábban érkezik, míg a nő akár tíz percet is késhet. Jegyezze meg. És most kérjen bocsánatot a barátnőjétől, akit megsértett.

A fiatalember nem vehette igazán a lelkére Kosztagosz úr feddését, mert így válaszolt:

– Na, kopjon le apuskám, a lovagkornak vége. Gyere Kati.

A lány felállt.

– Egy pillanat – vetette közbe Kosztagosz úr, és visszakézből akkora pofont kevert le a fiúnak, hogy az felbukott. Ekkor lehajolt, és jobbjaival felemelte áldozatát. Mélyen a szemébe nézett, úgy mondta:

– Nézd fiacskám, a lovagkorról én nem kezdek veled vitát, ebben nekem te nem vagy partner. De addig nem eresztelek, amíg bocsánatot nem kérsz a barátnődtől.

– Ne haragudj Kati – hörögte kelleetlenül a fiú.

Kosztagosz úr elengedte áldozatát, és lezárta a történeteket:

– Ma tanultál egy kis tisztességet, barátom. Vigyázz, embereld meg magad, és szeresd sokkal jobban ezt a lányt, mert jelenleg méltatlan vagy hozzá. Hölgyem, ha még rendelkezésére állhatok, a Taverna szállodában megtalál.

A fiatalok elmentek. Kosztagosz úr ivott még egy konyakot, azután rendezte a számláját, és sétálni indult. A Duna parton elment a Lánchídig, átballagott a budai oldalra, majd az Erzsébet hídon visszatért Pestre. A Szabadsajtó utcába érve nyugtázta, hogy a korábbi John Bull pub helyén kínai étterem nyílt.

"A helyiségeknek is megvan az evolúciója" – morfondírozott. "Mennyire felháborodunk, ha bezár egy régi, megszokott üzlet, hogy valami újnak adja át a helyét. Pedig akkor nem reklamáltunk, amikor a gyertyáról áttértünk a gázvilágításra, a gázzal pedig a villanyra."

A Szabadsajtó utcából hamar a Taverna szállóba ért. Hatházy Katalin ott várta a portán. Örömmel köszöntötte a lányt, bekísérte a Zsolnay cukrászdába, ahol megkérte a felszolgálónőt, mindenben tegyen a kisasszony kedvére, majd elnézést kért a lánytól, amiért magára hagyja, amíg megnézi az üzeneteit a portán. Meglepetésére a portás egy újságpapírba tekert csomagot tett elé. Felment a szobájába. A csomagban pénz volt, amerikai dollár. Ahogy felemelte a pénzköteget, egy újságcikk ötlött a szemébe. A cikk úgy kezdődött, hogy előző este szuronnal homlokon szúrta magát egy fiatalember. Újból elolvasta a szöveget. Lassan haladt, feszült figyelmében minden szót külön értelmezve. Megremegett. Egy hétköznapi tragédia időben szétfolyt szálai szörnyű módon fonódtak egymásba. Ismét felrémlett előtte a gyászruhás Anette alakja. Ez itt a kezében alighanem a neki küldött ötezer dollár kamatostul. Valóban, egy kézzel írott kimutatás is előkerült, mely szerint a pénz éppen kilencezer-hétszáznegyven dollár, amiből négyezer-hétszáznegyven, négy százalékos kamatlábbal számítva megfelel ötezer dollár tizenhétéves hozamának.

Kosztagosz urat kiverte a verejték. Rafael a fia! Azazhoggy, a fia volt. Ernyedten hanyatlott hátra foteljében. Szívében ismeretlen fájdalom lüktetett. Gondolatai rendezetlenül cikáztak, ajkára fájdalmas szavak tolultak, melyek értelmetlen hangok fulladozó bugyborékolásába haltak, hol hóhullámok öntötték el, hol vacogni kezdett. Percek teltek el így, borzalmas gyászban, reménytelen ürességben. Csak ült, ült, és nem tudta, mihez fogjon. Azután ujjai táncolni kezdtek, és – azzal a kereskedői reflexióval, amely végül minden szeretetet átáramoltat a pénzre – elkezdte olvasni a bankjegyeket.

Budapest, 1997